

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

KURATORIUM
OŚWIATY
w Katowicach

Katowice

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 12 stron (zadania 1-25).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” **bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

KOD UCZNIĄ

Etap: wojewódzki

**Czas pracy:
90 minut**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	1	3	3	4	3	3	3	3	1	1	2	1	2	1	1	5	2	2	6	1	3	5	1	1	2	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																										

Liczba punktów umożliwiająca uzyskanie tytułu laureata: 54

Podpisy członków komisji :

1. Przewodniczący –
2. Członek komisji sprawdzający pracę –
3. Członek komisji weryfikujący pracę –

Materiał źródłowy do zadania 1 i 2.

System gospodarczy, w którym alokacja zasobów czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) pomiędzy alternatywne możliwości ich wykorzystania (dziedziny wytwarzania, konkretne produkty), a także podział wytworzonych produktów pomiędzy poszczególne jednostki dokonuje się głównie za pośrednictwem rynku, przy niewielkim wpływie państwa. (...) decyzje dotyczące tego, co i w jakich ilościach będzie produkowane, w jaki sposób, tzn. przy użyciu jakich metod technicznych, oraz dla kogo (tak zwane kardynalne pytania ekonomii), podejmowane są przez suwerenne podmioty gospodarcze, kierujące się własnym interesem i postępujące zgodnie z zasadami racjonalności gospodarowania. Podstawą podejmowania tych decyzji są informacje płynące z rynku.

Źródło: <http://portalwiedzy.onet.pl/70785,haslo.html>

Zadanie 1. (0-1)

Podaj nazwę systemu gospodarczego, który opisano w tekście źródłowym.

Zadanie 2. (0-3)

Rozstrzygnij, czy poniższe zdania, dotyczące systemu gospodarczego, który przedstawia materiał źródłowy są prawdziwe, czy fałszywe zaznaczając odpowiednio P - prawda, F - fałsz.

A.	Motywuje ludzi do efektywnego wykorzystania zasobów.	P	F
B.	System cen kształtowany jest przez relacje między popytem a podażą.	P	F
C.	Przy tworzeniu planów gospodarczych nie ma znaczenia, czy towar znajdzie nabywców.	P	F

Materiał źródłowy do zadania 3.

A.

<http://e-agropodatki.eu/wp-content/uploads/2013/05/ludzik-vat.jpg>

B.

http://g10.infor.pl/p/_files/81000/21_96651.jpg

C.

<http://doradcapodatkowy.krakow.pl/wp-content/uploads/2015/10/podatek-PIT.jpg>

Zadanie 3. (0-3)

Do podanych nazw rodzajów podatku, dopasuj odpowiednie skrótowce, jakimi określa się rodzaje podatków.

	Nazwa rodzaju podatku	litera
1.	Podatek od czynności cywilnoprawnych.	
2.	Podatek od towarów i usług.	
3.	Podatek dochodowy od osób prawnych.	
4.	Podatek dochodowy od osób fizycznych.	

Zadanie 4. (0-4)

Dopisz do opisów pojęć ekonomicznych ich pełne nazwy.

	Opis pojęcia	Nazwa
A.	Jest to wzrost poziomu cen w gospodarce prowadzący do utraty wartości przez pieniądz. We współczesnych gospodarkach (...) jest zjawiskiem ogólnie występującym, uważa się, że niewielki jej poziom jest zdrowy dla gospodarki. Źródło: http://www.bankier.pl/gospodarka/wskazniki-makroekonomiczne/	
B.	Jest to łączna wartość wyrażona w pieniądzu końcowych dóbr i usług wytworzonych w danym kraju w danym roku. Źródło: https://mfiles.pl/pl/index.php/	

C.	Jest podstawowym planem finansowym obejmującym zestawienie przewidywanych dochodów i wydatków państwa, ujętych w odpowiednim stopniu szczegółowości i w określonym przedziale czasowym, zwykle w okresie jednego roku. Źródło http://www.naukowiec.org/wiedza/ekonomia/_1728.html	
D.	Powiększanie się zdolności danego kraju do produkcji dóbr i usług zaspokajających potrzeby. Głównym jego czynnikami są: inwestycje (powiększanie kapitału rzeczowego), postęp techniczny i doskonalenie umiejętności ludzkich. Źródło: http://portalwiedzy.onet.pl/63108_haslo.html	

Materiał źródłowy do zadania 5.

Źródło: <http://bi.gazeta.pl/im/1/3452/z3452111Q.jpg>

Zadanie 5. (0-3)

A. Podkreśl właściwe sformułowanie w zdaniu.

Rysunek satyryczny przedstawia aktywną/biwną formę zwalczania bezrobocia.

B. Zaproponuj dwie inne niż na ilustracji formy zwalczania bezrobocia.

-
-

Materiał źródłowy do zadania 6.

Źródło: http://static.gpw.pl/html/themes/v4/img/header_logo_gpw.png

Zadanie 6. (0-3)

Rozstrzygnij, czy poniższe zdania, dotyczące instytucji publicznej, której logo przedstawia materiał źródłowy są prawdziwe, czy fałszywe zaznaczając odpowiednio P- prawda, F- fałsz.

A.	Jej zadaniem jest organizacja obrotu instrumentami finansowymi.	P	F
B.	Zapewnia koncentrację w jednym miejscu i czasie ofert kupujących i sprzedających w celu wyznaczenia kursu i realizacji transakcji	P	F
C.	Instytucja nie jest spółką skarbu państwa.	P	F

Źródło: http://www.gpw.pl/o_spolce

Materiał źródłowy do zadania 7.

To instytucje pośrednictwa finansowego, specjalizujące się w gromadzeniu depozytów od klientów indywidualnych i przedsiębiorstw, i pożyczające te środki innym klientom indywidualnym oraz przedsiębiorstwom. Głównym ich celem jest więc przyjmowanie depozytów oraz udzielanie kredytów.

Źródło: <http://www.artykul.com.pl/banki-komercyjne-w-polsce/>

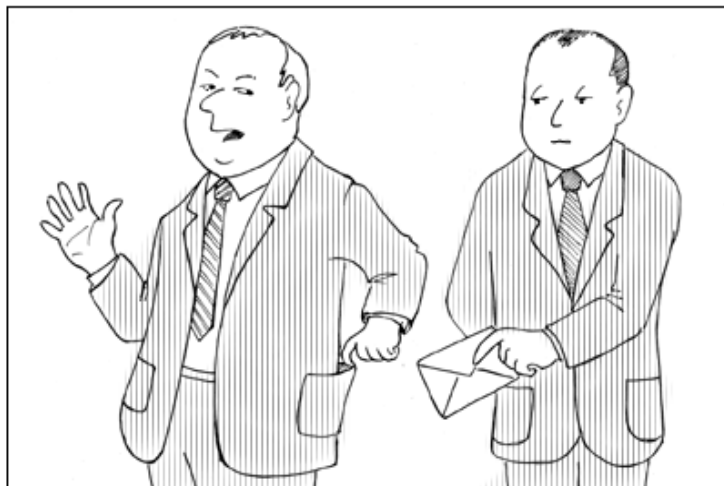
Zadanie 7. (0-3)

A. Podaj nazwę wyspecjalizowanej instytucji finansowej, którą opisano w materiale źródłowym.

.....

B. Podaj dwie nazwy wyspecjalizowanych instytucji finansowych działających na polskim rynku.

-
-

- ROBIĘ TO TYLKO PO TO, ŻEBY MOJA PARTIA MIAŁA CO ZWALCZAĆ!

Źródło: http://www.gazetapodatnika.pl/media/Image/komentarz_rysunkowy/.gif

Art. 230.

§ 1. Kto, powołując się na wpływy w instytucji państwowej, samorządowej, organizacji międzynarodowej albo krajowej lub w zagranicznej jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi albo wywołując przekonanie innej osoby lub utwierdzając ją w przekonaniu o istnieniu takich wpływów, podejmuje się pośrednictwa w załatwieniu sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Zadanie 8. (0-3)

A. Podaj nazwę problemu życia społecznego, którego dotyczy art. 230 Kodeksu karnego oraz rysunek satyryczny.

Nazwa problemu

B. Podaj 2 skutki tego zjawiska dla gospodarki państwa

1.

2.

Materiał źródłowy do zadania 9.

© Can Stock Photo - csp5960817

Źródło: http://comps.canstockphoto.pl/can-stock-photo_csp5960817.jpg

Zadanie 9. (0-1)

Podaj nazwę funkcji pieniądza, którą ilustruje materiał źródłowy.

Nazwa funkcji

Materiał źródłowy do zadania 10.

Poznajcie Pana Andrzeja. Jest on mieszkańcem średniego miasta i niedawno stracił pracę. Poszukiwał na swojej ulicy jakiegoś zajęcia, którym mógłby się zająć zanim nie znajdzie czegoś lepiej spełniającego jego oczekiwania. Dowiedział się, że wielu z drobnych przedsiębiorców pracujących na ulicy przy której mieszkał chętnie zjadłoby w ciągu dnia jakąś tanią i ciepłą przekąskę, ponieważ w działającej w pobliżu restauracji najtańsze danie kosztowało 15zł i wymagało od nich pozostania w restauracji przez cały czas trwania posiłku, co mogło się odbić źle na ich interesach, gdyż nie mogliby wtedy obsługiwać klientów. Pan Andrzej zakupił u jednego z nich kilogram kielbasek, u drugiego kilkanaście bułek i ustawił sobie na rogu ulicy w ciepłym, oświetlonym promieniami słonecznymi miejscu małe stoisko, gdzie na małej butli gazowej, którą przyniósł z domu podgrzał swoje kielbaski, po czym włożył je do przekrojonych bułek, tworząc hot dogi. Wszyscy znajomi Pana Andrzeja ucieszyli się z takiego rozwiązania, ponieważ mogli tanio kupić sobie ciepłą przekąskę, z którą mogli swobodnie iść pracować dalej, przerywając swoją pracę tylko na kilka minut. Jednak okazało się, że kielbaski cieszyły się powodzeniem nie tylko wśród miejscowych przedsiębiorców, ale także wśród ich klientów i już po godzinie Pan Andrzej mógł iść zakupić kolejny kilogram kielbasek i kolejne bułki. Pod koniec dnia Pan Andrzej uzbierał już wystarczająco dużo pieniędzy, aby mu wystarczyło na zakup kolejnych kilku kilogramów kielbasek, kilkudziesięciu bułek, napełnienie butli z gazem oraz własny posiłek rano dnia kolejnego. Na drugi dzień Pan Andrzej postanowił podnieść cenę swoich kielbasek o dwadzieścia procent, ponieważ uznał, że w ten sposób więcej zarobi. Jednak okazało się, że do jego małego stoiska przychodziło znacznie mniej klientów, nawet niektórzy jego znajomi powiedzieli mu, że cena kielbasek jest za wysoka i zrezygnowali z zakupu. Tego dnia Pan Andrzej zarobił znacznie mniej niż się spodziewał. Dnia trzeciego Pan Andrzej postanowił zrobić mały eksperyment i nie tylko powrócił do starej ceny, ale jeszcze ją zmniejszył tak, że zamiast zarabiać po pięćdziesiąt procent na każdej kielbasce zarabiał tylko trzydzieści procent, kupując kielbaski i bułki ciągle za tą samą cenę. Tym razem nie tylko wszyscy przedsiębiorcy z ulicy zakupili po kielbasce, ale niektórzy zakupili ich kilka na raz. Klientela nie znana Panu Andrzejowi również się powiększyła, i chociaż musiał on chodzić dużo częściej do sklepu po dodatkowe kielbaski pod koniec dnia zarobił jeszcze więcej niż dnia pierwszego!

Źródło: <http://czarna13.eu/a-nuz-widelec/>

Źródło: <http://czarna13.eu/wp-content/uploads/2014/04/wyk1-300x241.jpg>

Zadanie 10. (0-1)

Podaj nazwę prawa ekonomicznego, którego dotyczą materiały źródłowe.

Nazwa prawa

Materiał źródłowy do zadania 11.

Źródło: <http://www.europe-politique.eu/cartes/ue.jpg>

Zadanie 11. (0-2)

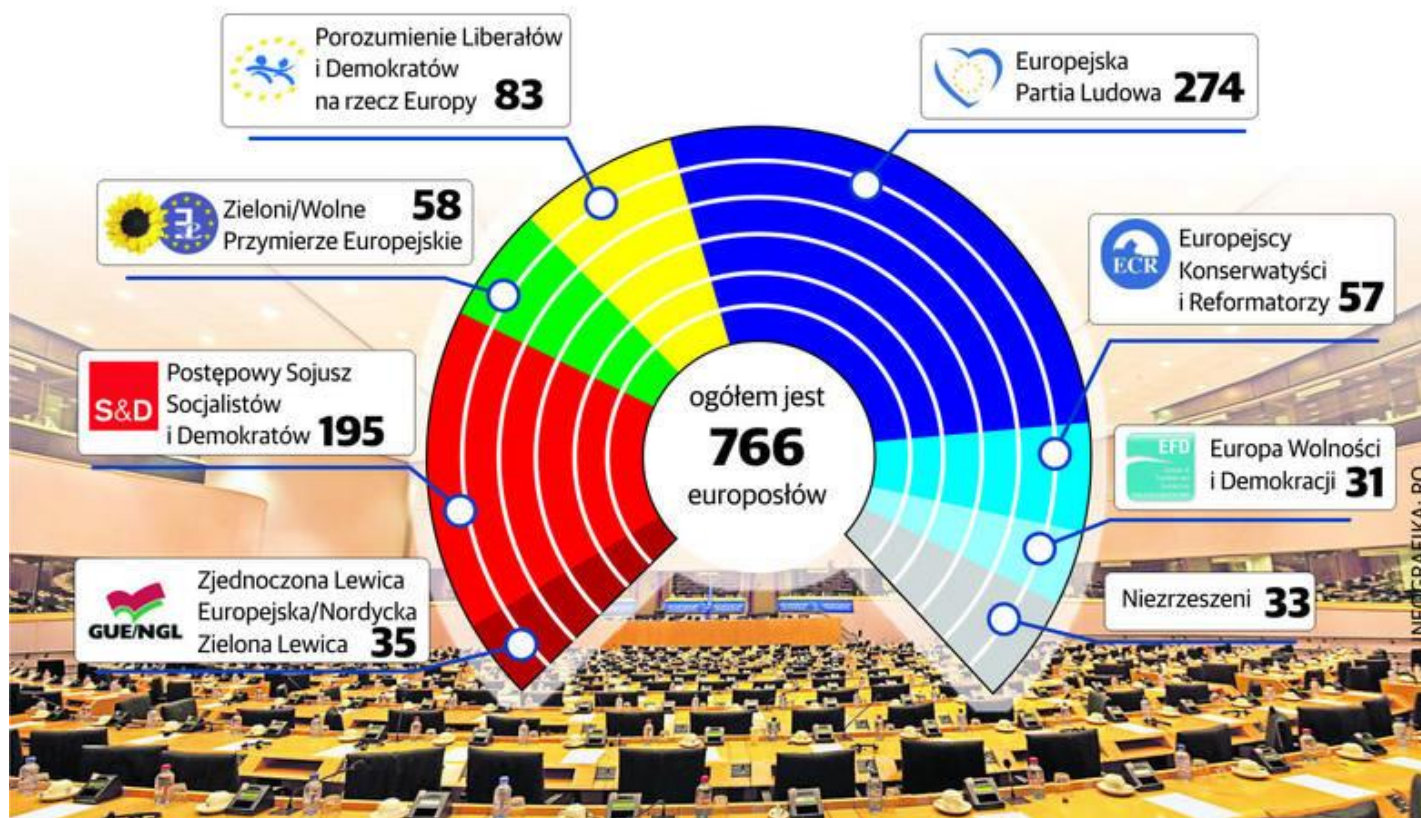
Rozstrzygnij, czy podane stwierdzenie jest prawdziwe, czy fałszywe. Zaznacz odpowiednią literę: P-prawda lub F-fałsz. Uzasadnij odpowiedź.

Na mapie przedstawiono Unię Europejską w 1996 roku.	P	F

Uzasadnienie:

.....

.....

Źródło: https://d-pt.ppstatic.pl/k/r/1/76/75/535002356607c_p.jpg?1413592663

Zadanie 12. (0-1)

Podaj nazwę organu Unii Europejskiej, którego skład przedstawia materiał źródłowy.

Nazwa organu UE -

Materiał źródłowy do zadania 13.

Był to hiszpański 11 września. Madryt na kilka godzin zmienił się w strefę wojny. Syreny wyły, nad głowami przerażonych ludzi krążyły policyjne helikoptery, autobusy i taksówki przewoziły niezliczonych rannych. W środku miasta urządzono prowizoryczne szpitale. Centrum wystawowe zamieniono w kostnicę. Na peronach i torach trzech dworców leżały dziesiątki zmasakrowanych ciał i ludzkie szczątki. (...) „Europa nigdy już nie będzie taka sama jak przed 11 marca”, napisał rosyjski dziennik „Izwestija”. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego, **Pat Cox**, nazwał czwartkową masakrę wypowiedzeniem wojny demokracji.

Źródło: <http://www.tygodnikprzeglad.pl/pociagi-smierci-madrycie/>

Zadanie 13. (0-2)

A. Podaj nazwę zagrożenia współczesnego świata, które przedstawiono w materiale źródłowym.

Nazwa zagrożenia -

B. Rozstrzygnij, czy podane stwierdzenie jest prawdziwe, czy fałszywe. Zaznacz odpowiednią literę: P-prawda lub F- fałsz.

W tekście wymieniono imię i nazwisko obecnego Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego.	P	F

Źródło: [http://www.unicef.org/lac/Esmeraldas.2008.Eva_Lotta_\(135\).JPG](http://www.unicef.org/lac/Esmeraldas.2008.Eva_Lotta_(135).JPG)

Zadanie 14. (0-1)

Podkreśl właściwe dokończenie zdania.

Organ ONZ, którego logo przedstawiono w materiale źródłowym zajmuje się działalnością na rzecz

- A. pomocy uchodźcom
- B. rozwoju dzieci
- C. podnoszenia poziomu wyżywienia narodów
- D. zwalczania epidemii i chrób zakaźnych

Materiał źródłowy do zadania 15.

Traktat nadaje Unii nową strukturę i osobowość. (...) Pojawi się urząd tzw. prezydenta UE (...), a zdecydowanie więcej decyzji niż dotychczas, będzie podejmowanych przez unijną Radę zwykłą większością głosów. Traktat zdecydowanie zwiększa również pozycję Rady Europejskiej. Zwiększa też siłę Parlamentu Europejskiego. (...) zakłada również wprowadzenie Karty Praw Podstawowych i solidarności energetycznej. Ale to nie znaczy, że Europa ma być jednym państwem. Z dokumentu usunięte zostały wszystkie postanowienia sugerujące państwowość Unii, takie jak nazwa "konstytucja" czy też artykuły o symbolach UE (flaga, dewiza, hymn). Wzmocni się także rola parlamentów poszczególnych krajów, które zyskają większe możliwości udziału w pracach UE. Obywatele po raz pierwszy zyskają prawo inicjatywy w sprawie uchwalenia nowego prawa. Każdy z nas, jeśli tylko zdoła zebrać podpis miliona obywateli Unii, będzie mógł poprosić Komisję Europejską o przedstawienie projektu w jakiejś sprawie. (...) Podsumowując: dzięki Traktatowi(...) Europa stanie się bardziej demokratyczna i przejrzysta, Unia będzie działać skuteczniej, no i zwiększy się znaczenie Europy na arenie międzynarodowej.

Źródło: <http://wiadomosci.wp.pl/kat,1329,title,Co-Traktat--zmieni-w-zyciu-Kowalskiego,wid,11656151,wiadomosc.html?ticaid=116606>

Zadanie 15. (0-1)

Podkreśl właściwe dokończenie zdania.

Opisane w tekście postanowienia zawiera traktat podpisany w

- A. Rzymie
- B. Maastricht
- C. Nicei
- D. Lizbonie

Źródło: http://www.mamydzieci.pl/wp-content/uploads/2013/02/kolorowanka-mapa-europy_942.jpg

Zadanie 16. (0-5)

Uzupełnij tabelę – do każdej nazwy państwa dopisz liczbę, którą oznaczono na mapie to państwo oraz zaznacz znakiem X czy dane państwo należy do UE, czy jest państwem kandydującym do UE lub stowarzyszonym z UE.

Nazwa państwa	Numer na mapie	Państwo członkowskie UE	Państwo kandydujące UE	Państwo nie będące członkiem UE i nie kandydujące
Norwegia				
Szwecja				
Rumunia				
Turcja				
Szwajcaria				

Materiał źródłowy do zadania 17.

Opis A. To jeszcze jeden front na Bliskim Wschodzie, na którym zwarli się ze sobą szyici i sunnici, a tłący od dziesięcioleci konflikt może rozwinąć się z taką siłą, że - jak obawiają się eksperci - wstrząśnie podstawami porządku, jaki nastał w tym regionie po upadku imperium Osmańskiego i po pierwszej wojnie światowej. Powstanie przeciw reżimowi (...) prezydenta Baszara el-Asada przerodziło się w konflikt znacznie bardziej niebezpieczny niż wojna domowa. Uproszczeniem byłoby go nazwać walkami na tle wyznaniowym, bo za religijnym ferworem kryją się też mocarstwowe ambicje i dążenie do regionalnej hegemonii m.in. Arabii Saudyjskiej i Iranu. Nienawiść między sunnitami, walczącymi z (...) reżimem, a szyitami, podsycana jest zarówno przez przywódców religijnych, jak i politycznych strategów.

Źródło: <http://swiat.newsweek.pl/o-co-ta-wojna---analiza-konfliktu-,108169,1,1.html>

Opis B. Chiny uważają, że od zawsze był częścią ich państwa. Pod koniec maja 1953 roku, zostało ustanowione tzw. Siedemnastopunktowe porozumienie, w którym mieszkańcy rejonu zostali zmuszeni siłą do podpisania tego dokumentu, z którego żaden punkt nie został nigdy przez Chińczyków wypełniony. W 1965 roku Chińczycy utworzyli tam Rejon Autonomiczny. Według różnych szacunków, od początku okupacji chińskiej, zginęło już ponad milion dwieście tysięcy sześciu milionów mieszkańców tego rejonu. Zniszczeniu uległy niemal wszystkie klasztory, które były ośrodkami religii, kultury, nauki, medycyny i sztuki t. Na skutek prowadzonych przez władzę przesiedleń, rodowici mieszkańcy stali się mniejszością we własnym kraju. Chińska agresja już od wielu lat jest stanowczo potępiana nie tylko przez obecnego Dalajlamę Tenzina Giaco, ale również przez mnóstwo krajów na świecie. W wielu z nich prowadzone są nawet różnego rodzaju akcje i manifestacje.

Źródło: na podstawie <http://www.info/chiny/>

Zadanie 17. (0-2)

Do każdego opisu dopisz nazwę terytorium objętego konfliktem.

Opis konfliktu	Nazwa terytorium objętego konfliktem
Opis A	
Opis B	

Materiał źródłowy do zadania 18.

Masowe łapanki, niewolnicza praca przez siedem dni w tygodniu i totalna kontrola nad obywatelami. Tak wygląda rzeczywistość w Erytrei, małym państwie w "Rogu Afryki" rządzonym przez jeden z najbardziej represyjnych reżimów świata. (...) Pod względem wolności prasy kraj ten plasuje się nawet za KRLD, zajmując ostatnie, 179. miejsce. Słuchając opowieści o życiu i czytając oficjalne raporty na temat życia w Erytrei, nie trudno zrozumieć, skąd takie porównania. Nie trudno też zrozumieć, dlaczego już ponad 300 tysięcy Erytrejczyków - wbrew śmiertelnym niebezpieczeństwom - ryzykuje życiem, by wydostać się z kraju nad Morzem Czerwonym.

Źródło: <http://wiadomosci.wp.pl/kat,1356,title,Erytrea-czyli-panstwo-wiezienie,wid,17724235,wiadomosc.html?ticaid=11661d>

Zadanie 18. (0-2)

A. Podaj, nazwę stosowaną w prawie międzynarodowym dla określenia grup ludzi, o których mowa w tekście.
Nazwa -

B. Rozstrzygnij, która z organizacji niesie pomoc grupie ludzi opisanej w tekście. Wstaw znak X przy właściwej organizacji.

Logo organizacji	
UNHCR The UN Refugee Agency	
UNESCO	

Materiał źródłowy do zadania 19.

Opis A. Składa się z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich ONZ, z których każde ma jeden głos. Decyzje w najważniejszych kwestiach (...) przyjmowane są większością 2/3 głosów. W pozostałych sprawach - zwykłą większością głosów.

Opis B. Jest głównym organem sędziowskim ONZ, ustanowionym w 1945 roku na mocy Karty Narodów Zjednoczonych. Siedzibą MTS jest Haga (Królestwo Niderlandów).

Opis C. W skład (...) wchodzi 15 państw, z czego pięć posiada status stałych członków. (...) Pozostałe 10 państw wybieranych jest (...) na kadencję dwuletnią, przy czym co roku wybieranych jest pięciu niestałych członków.

Źródło: https://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/organizacje_miedzynarodowe/organizacja_narodow_zjednoczonych/organy_onz/

Zadanie 19. (0-6)

A. Do każdego opisu organu ONZ dopisz jego nazwę.

Opis	Nazwa organu ONZ
Opis A	
Opis B	
Opis C	

B. Rozstrzygnij, czy podane stwierdzenie jest prawdziwe, czy fałszywe. Zaznacz odpowiednią literę: P-prawda lub F- fałsz.

1.	W 2014 roku ONZ zrzeszała 193 państwa	P	F
2.	Obecnie Sekretarzem Generalnym ONZ jest Ban Ki Moon.	P	F
3.	Główna siedziba ONZ znajduje się w Paryżu.	P	F

Materiał źródłowy do zadania 20.

Współcześnie możemy zaobserwować zjawisko pogłębiającej się polaryzacji poziomu rozwoju i życia między państwami, które prowadzi do podziału świata na kraje tzw. „bogatej północy”, i „biednego południa”. Obiektywnym dowodem potwierdzającym występowanie tego zjawiska są różnice jakie możemy zaobserwować porównując średnią długość życia, odsetek ludzi mających dostęp do edukacji, czy dochód krajowy na mieszkańca w obu grupach państw. Skutkiem pogłębiających się dysproporcji jest nowa oś konfliktu przebiegająca wzdłuż granicy ubóstwa i bogactwa, a także coraz większa potrzeba wprowadzania w realia stosunków międzynarodowych doktryny zrównoważonego rozwoju.

Źródło: <http://www.nowastrategia.org.pl/>

Zadanie 20. (0-1)

Podaj nazwę problemu współczesnego świata, który przedstawiono w materiale źródłowym.

Nazwa problemu -

Materiał źródłowy do zadania 21.

Obywatelstwo Unii Europejskiej zostało ustanowione na mocy Traktatu z Maastricht.(...) Oznacza to, że obywatelstwo Unii Europejskiej ma charakter subsydiarny (dodatkowy). Nabycie statusu obywatela UE następuje tylko w wyniku nabycia przez jednostkę obywatelstwa państwa członkowskiego UE, na warunkach przewidzianych przez prawo tego państwa.

Źródło: <http://uniaeuropejska.org/obywatelstwo-unii-europejskiej/>

Zadanie 21. (0-3)

Oceń, czy poniższe informacje, dotyczące obywatelstwa Unii Europejskiej są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F- jeśli jest fałszywa.

A.	Obywatelstwo Unii Europejskiej zastępuje obywatelstwo krajowe.	P	F
B.	Obywatelstwo przysługuje niezależnie od wieku danej osoby.	P	F
C.	Utrata obywatelstwa państwa członka UE powoduje utratę obywatelstwa UE.	P	F

Źródło: http://www.gimnazjum-koczargi.pl/pl/liga/geografia_pliki/g_lut_k37.jpg

Zadanie 22. (0-5)

1. Do każdego opisu instytucji Unii Europejskiej dopisz jej nazwę.

Opis A. Najważniejsza, polityczna instytucja wspólnoty, której zadaniem jest decydowanie o kierunkach działań Unii. Nie ma ona uprawnień legislacyjnych. Składa się z przedstawicieli krajów członkowskich, najczęściej są to głowy państw lub szefowie rządu. Obraduje minimum dwa razy do roku.

Opis B. Jest odpowiedzialna za wdrażanie bieżącej polityki UE, nadzorowanie prac wspólnoty, kontrolowanie wydatków z funduszy i odpowiednie rozdzielanie środków. Pełni funkcje reprezentacyjne na arenie międzynarodowej i zajmuje się negocjowaniem umów pomiędzy Unią a innymi krajami. Ma również za zadanie tworzenie projektów nowych aktów prawnych i przedstawianie ich Radzie i Parlamentowi Europejskiemu.

Opis C. W jego ręce została złożona władza prawodawcza, przejawiająca się w uchwalaniu nowych aktów prawa wraz z Radą. Wspólnie z tą instytucją zajmuje się również uchwalaniem budżetu. Nie posiada prawa inicjatywy ustawodawczej.

Opis D. Składa się z ministrów poszczególnych krajów członkowskich. Głównym jej zadaniem jest wydawanie aktów prawnych, między innymi dyrektyw czy rozporządzeń oraz tych, które nie posiadają mocy wiążącej, takich jak opinie czy zalecenia. Zajmuje się także koordynowaniem polityki gospodarczej w państwach członkowskich.

Opis E. Do jego zadań należy czuwanie nad szanowaniem spraw obywateli państw członkowskich, nadzorowanie legalności aktów prawnych UE oraz odpowiadanie na pytania, kierowane od sądów krajowych.

Źródło: na podstawie <http://www.uniaeuropa.info.pl/instytucje-unii-europejskiej-ich-siedziby-i-kompetencje>

Opis	Nazwa instytucji Unii Europejskiej
Opis A	
Opis B	
Opis C	
Opis D	
Opis E	

Zadanie 23. (0-1)

Spośród miast zaznaczonych na mapie wybierz i wpisz nazwę miasta, w której siedzibę ma tylko jedna instytucja Unii Europejskiej.

Nazwa miejscowości-

Materiał źródłowy do zadania 24.

Jest pojęciem odnoszącym się do opisu zasadniczych trendów w światowej ekonomii, polityce, demografii, życiu społecznym i kulturze, polegających na rozprzestrzenianiu się analogicznych zjawisk, niezależnie od położenia geograficznego i stopnia gospodarczego zaawansowania danego regionu Ziemi, prowadzących do ujednoczenia się obrazu świata.

Źródło: <http://www.kulturaswiecka.pl/node/75>

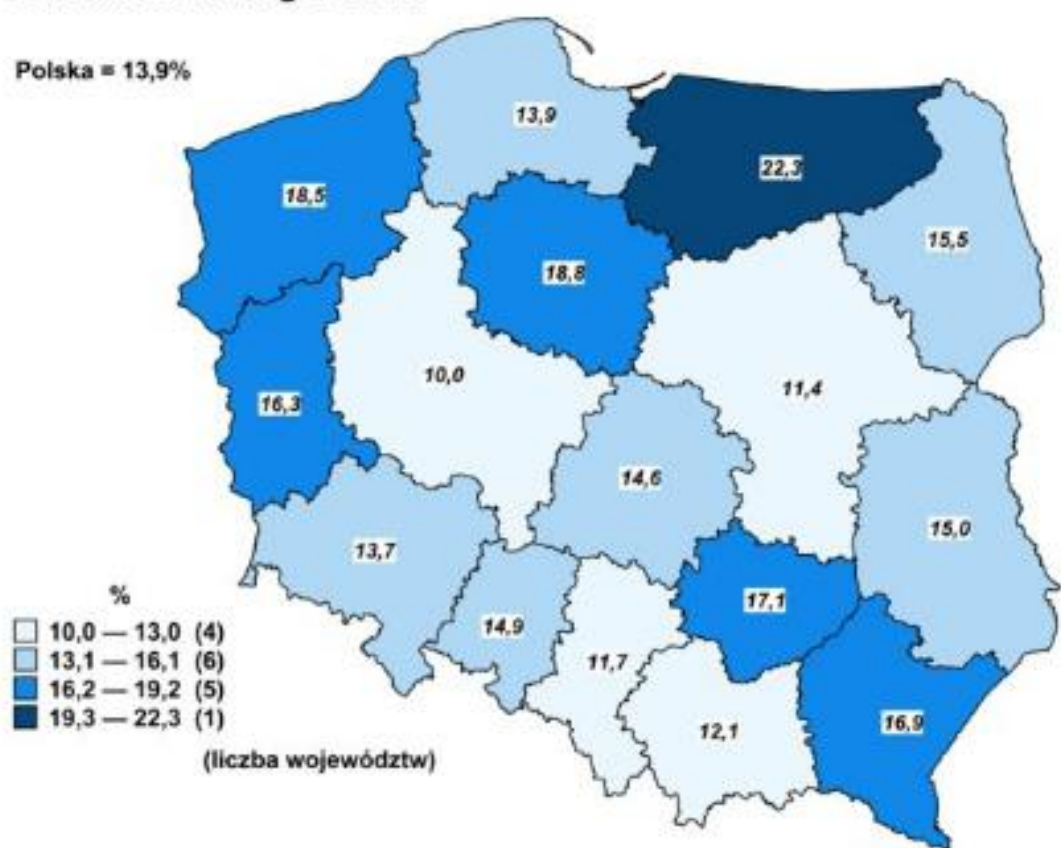
Zadanie 24. (0-1)

Podaj nazwę zjawiska współczesnego świata, które zostało opisane w materiale źródłowym.

Nazwa -

Materiał źródłowy do zadania 25.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW Stan w końcu lutego 2014 r.

Źródło: <http://www.michalstopka.pl/wp-content/uploads/2014/04/bezrobocie-luty-2013.png>

Zadanie 25. (0-2)

Oceń, czy poniższe informacje dotyczące stopy bezrobocia rejestrowanego w Polsce według województw są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F- jeśli jest fałszywa.

A.	W województwie śląskim i mazowieckim stopa bezrobocia jest niższa niż średnia stopa bezrobocia w kraju.	P	F
B.	Województwo pomorskie ma samą stopę bezrobocia wyższą niż województwo podkarpackie.	P	F